

Nurmijärvi

NUUKA-ohjelman päivittäminen TIIVISTELMÄ

NUUKA-ohjelman päivittämisen tavoitteet

- Kunnan heikko taloustilanne edellyttää talouden sopeuttamista niin, että tulevat tilikaudet kääntyvät ylijäämäisiksi ja velkaantumista saadaan hidastettua.
- Velkaantuminen tulee jatkumaan joka tapauksessa ja lainakanta kasvaa kunnan suurista investoinneista johtuen yli 250 milj. euroon. Tämä on kuitenkin merkittävästi vähemmän, kuin tilanteessa, jossa emme sopeuttaisi toimintaamme ja huolehtisi investointien riittävästä tulorahoituksesta.
- Talouden sopeuttamista on päivitettyssä NUUKA-ohjelmassa lähestytty käyttötalouden ja investointitalouden sopeutusten ja veroratkaisun yhteisvaikutuksen kautta.
- Sopeutuksista huolimatta 2020 luvun loppupuolella kunnan talous näyttäytyy alijäämäisenä kaikissa skenaariovaihtoehdoissa. Talouden jatkosopeutustoimia tulee arvioida siten jo kuluvan vuosikymmenen puolivälissä tai sitä ennen.

NUUKA-ohjelma

- Pitkän aikavälin taloustavoite esitetty lainakantarajoitteena
- Voimassa 2020-2029
- Talousarviot laaditaan vuosittain ohjelman tavoitteiden pohjalta
- Sisältää taloustavoitteen lisäksi prosessitavoitteita ja periaatelinjauksia

NUUKA:n toimenpide- suunnitelma

- Sisältää käyttötalouden sopeutustoimet
- Voimassaolo 2021-2025

Sopeutettu investointien kehysuunnitelma

- Kehysuunnitelma kunnan elinvoiman kannalta tärkeistä investointi-hankkeista
- Tarkastelujakso 2021-2029

Veroratkaisu

- Sisältää kunnan talouden kannalta tarvittavan veronkorotuksen, jossa huomioitu käyttö- ja investointitalouden sopeutukset

Yhteenveto kunnanjohtajan esityksestä, skenaario 3

- Esityksessä huomioitu NUUKA:n toimenpidesuunnitelman mukaiset käyttötalouden sopeutukset ajalle 2021-2025. Lisäksi 2023 vuodelle on laskettu mukaan korvamerkitsemätön omaisuuden luovutusvoitto 20 milj. euroa (esim. maaomistuksista, konserniomistuksista tms.).
- Investointiohjelmasta on laadittu sopeutettu versio, jossa sopeutuksia yhteensä 145 milj. euroa. Bruttoinvestoinnit skenaarion 3 mukaan aikavälillä 2021-2029 noin 322 milj. euroa, n. 36 milj. euroa/vuosi.
 - Käynnissä olevat kaavahankkeet Kirkonkylällä saatetaan loppuun. Uusia kaavoja valmistellaan ja rakennetaan myöhemmin vaiheittain tarpeen mukaan Kirkonkylälle ja Rajamäelle.
 - Klaukkalassa Vanha-Klaukka saatetaan loppuun.
 - Sudentullin yritysalue sisältyy ohjelmaan ja sen lisäksi 10 milj. euroa korvamerkitsemätöntä investointimäärärahaa yritysalueiden kehittämiseen.
 - Päiväkoti-uusinvestoinnit pyritään korvaamaan palvelusetelijärjestelmän laajentamisen kautta yksityisin päiväkoti-investoinnein (Tornitien päiväkoti ja Vanhan-Klaukan päiväkoti).
 - Rajamäen kampus –hankkeen rahoitusmuotona kiinteistöleasing ja investoinnin toteutusmuotona elinkaarimalli.
 - Talorakennushankkeisiin laskettu pakollisia peruskorjauksia, Kirkonkylän liikuntasali sekä Urheilupuiston koulun uudiskohde.
- Veroratkaisuna 0,5%-yksikön korotus kunnallisveroprosenttiin. Veroratkaisun perusteena tilikauden tulosten saattaminen lähivuosina tasapainoon sekä investointien tulorahoituspohjan vahvistaminen velkaantumisen hidastamiseksi.

NUUKA:n toimenpidesuunnitelma tiivistettynä

- Toimenpidesuunnitelmassa esitetty toimenpiteet käyttötalouden sopeuttamiseksi.
- Toimenpidesuunnitelma kuuluu osaksi NUUKA-ohjelmaa, jossa asetettu kunnan kokonaistalouden pitkän aikavälin tavoitteet.
- Toimenpidesuunnitelma on voimassa 2021-2025. Toimenpidesuunnitelmaa voidaan tarvittaessa päivittää sen voimassaoloaikana.
- Toimenpiteet kohdistuvat kunnan kaikkiin toimialoihin sekä Aleksia liikelaitokseen.
- Toimenpiteistä osa on määräaikaista ja osa pysyviä.
- Toimenpiteet kohdistuvat sekä rakenteellisiin uudistuksiin että suoriin määrärahalleikkauksiin. Rakenteellisilla uudistuksilla tavoitellaan toimintaprosessien tehostamista. Toimenpidesuunnitelma sisältää myös kunnan eri toimintoihin liittyviä selvityksiä.
- Toimenpidesuunnitelman toimeenpano edellyttää joidenkin toimenpiteiden osalta kunnan hallintosäätöön perustuvaa toimielin- tai viranhaltijapäätöstä. Osalla toimenpiteistä voi olla myös henkilöstövaikutuksia. Toimenpidesuunnitelman voimassaoloaikana näiden toimenpiteiden tosiasialliseen valmisteluun sisältyy tapauskohtainen asianmukainen yhteistoimintamenettely ennen sitovaa päätöksentekoa.
- Toimenpidesuunnitelman toteutumisesta raportoidaan tilikauden aikana sekä tilinpäätöksessä. Tarkemmat tiedot raportoinnista annetaan talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa vuosittain.

Nurmijärvi

NUUKA-ohjelman skenaariolaskelmat

Skenaario 0. Luonnollinen kehitysura, jos mitään ei tehdä.

TULOSLASKELMA	PÄIVITETTY 1/2021												
	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
<i>Ulkoiset erät</i>													
Kunta + liikelaitokset (1000€)													
Toimintatuotot (kunnan oma tuotanto)	38 513	31 579	30 684	30 684	31 109	31 342	31 577	31 814	32 053	32 293	32 535	32 779	33 025
Toimintakulut (kunnan oma tuotanto)	-245 956	-126 838	-129 019	-128 774	-128 758	-131 784	-134 881	-138 051	-141 295	-144 615	-148 014	-151 492	-155 052
Toimintakate (kunnan oma tuotanto)	-207 443	-95 260	-98 335	-98 090	-97 649	-100 442	-103 304	-106 236	-109 242	-112 322	-115 478	-118 713	-122 027
Toimintakulut (sote ostopalvelut)		-125 800	-118 527	-126 500	-127 989	-131 445	-134 994	-138 638	-142 382	-146 226	-150 174	-154 229	-158 393
Toimintakate	-207 443	-221 060	-216 862	-224 590	-225 638	-231 886	-238 297	-244 875	-251 624	-258 548	-265 652	-272 941	-280 420
Verotulot	183 173	189 728	206 452	200 591	204 342	210 323	216 568	221 448	226 589	232 039	237 475	243 040	248 736
<i>Kunnallisvero</i>	166 166	171 561	185 176	180 605	182 122	189 043	195 471	200 084	204 806	209 639	214 587	219 651	224 835
<i>Kiinteistövero</i>	9 376	9 555	12 087	10 771	11 309	11 592	11 835	12 084	12 410	12 745	13 089	13 443	13 806
<i>Yhteisövero</i>	7 631	8 613	9 189	9 215	10 910	9 688	9 262	9 281	9 373	9 655	9 799	9 946	10 096
Valtionosuudet	30 117	32 294	36 895	51 503	41 207	39 053	39 281	39 511	39 742	39 974	40 207	40 442	40 677
Verorahoitus yhteensä	213 290	222 022	243 346	252 094	245 549	249 376	255 849	260 959	266 331	272 013	277 683	283 482	289 413
Rahoituserät, netto	900	1 320	910	937	1 180	1 182	1 026	880	710	502	295	-123	-510
Vuosikate	6 747	2 282	27 394	28 440	21 091	18 672	18 578	16 964	15 418	13 967	12 325	10 417	8 483
Poistot ja arvonalentumiset	-18 854	-18 033	-20 561	-21 288	-21 134	-23 400	-26 900	-27 447	-26 947	-30 000	-32 000	-33 500	-36 000
Tilikauden tulos	-12 107	-15 751	6 833	7 152	-43	-4 728	-8 322	-10 483	-11 529	-16 033	-19 675	-23 083	-27 517
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Ylijäämä/alijäämä	-12 094	-15 738	6 846	7 165	-30	-4 715	-8 309	-10 470	-11 516	-16 020	-19 662	-23 070	-27 504

KOMMENTTI:

- Skenaario 0 kuvastaa tilannetta, jossa käyttötaloutta ja investointitaloutta ei sopeutettaisi ja veroratkaisua ei tehtäisi.
- Tulevat vuodet toteutuisivat voimakkaasti alijäämäisinä ja kunnan taseen edellisten tilikausien ylijäämä tulisi syödyksi 2024-2025.
- Heikosta vuosikatteesta ja suurista investoinneista johtuen velkaantumisen olisi rajua ja lainakanta saavuttaisi yli 500 milj. euron taso vuoteen 2029 mennessä.
- Investoinnit yhteensä 453 milj. aikajaksolla 2021-2029 (TEKLA 38/2020).

RAHOITUSLASKELMA	PÄIVITETTY 1/2021														
	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kunta + liikelaitokset (1 000€)															
Vuosikate	20 683	20 511	6 747	2 282	27 394	28 440	21 091	18 672	18 578	16 964	15 418	13 967	12 325	10 417	8 483
Tulorahoituksen korjaukserät	-1 811	-2 780	-582	-2 393	-2 835	-2 200	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540
Toiminnan rahavirta	18 872	17 731	6 165	-111	24 559	26 240	17 551	15 132	15 038	13 424	11 878	10 427	8 785	6 877	4 943
Investointimenot	-34 367	-40 625	-29 992	-35 743	-40 846	-38 250	-47 414	-59 100	-49 855	-44 310	-35 287	-24 410	-70 330	-62 740	-60 485
Rah.osuudet investointimenoihin	504	2 950	995	601	1 330	1 330	1 216	1 844	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 703	5 566	2 580	4 335	4 600	4 600	4 600	4 600	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700
Investointien rahavirta	-30 160	-32 109	-26 417	-30 807	-34 916	-32 320	-41 598	-52 656	-45 255	-40 610	-31 587	-20 710	-66 630	-59 040	-56 785
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 288	-14 378	-20 252	-30 918	-10 357	-6 080	-24 047	-37 524	-30 217	-27 186	-19 709	-10 283	-57 845	-52 163	-51 842
Lainakannan muutokset	20 797	21 449	15 436	30 280	10 200	4 200	24 047	37 524	30 217	27 186	19 709	10 283	57 845	52 163	51 842
Lainojen lisäys	21 154	29 160	25 000	41 116	62 700	62 700	44 420	60 302	56 747	56 738	51 980	44 524	93 114	93 217	98 112
Lainojen vähennys	357	7 711	9 564	10 836	52 500	52 500	20 373	22 777	26 530	29 552	32 270	34 241	35 269	41 054	46 270
Lainakanta	132 362	153 811	169 247	199 527	209 727	203 727	227 774	265 298	295 516	322 702	342 411	352 694	410 539	462 702	514 543

Skenaario 1. NUUKA:n toimenpidesuunnitelma, ei veron korotusta, lainakantaraja 265 milj.

TULOSLASKELMA		PÄIVITETTY SIS. NUUKA- 1/2021 SOPEUTUK.													
Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029		
Toimintatuotot (kunnan oma tuotanto)	38 513	31 579	30 684	30 684	31 109	31 548	52 975	33 306	33 834	34 054	34 275	34 498	34 722		
Toimintakulut (kunnan oma tuotanto)	-245 956	-126 838	-129 019	-128 774	-127 258	-128 747	-130 671	-132 722	-135 740	-138 862	-142 056	-145 323	-148 666		
Kiint.leas.vuokr. + elinkr. palvl.maks.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300		
Toimintakate (kunnan oma tuotanto)	-207 443	-95 260	-98 335	-98 090	-96 149	-97 199	-77 695	-99 416	-103 206	-106 108	-109 081	-112 125	-115 243		
Toimintakulut (sote ostopalvelut)		-125 800	-118 527	-126 500	-127 989	-131 317	-134 731	-138 234	-141 828	-145 515	-149 299	-153 181	-157 163		
Toimintakate	-207 443	-221 060	-216 862	-224 590	-224 138	-228 516	-212 426	-237 650	-245 034	-251 624	-258 379	-265 306	-272 407		
Verotulot	183 173	189 728	206 452	200 591	204 342	210 323	216 568	221 448	226 589	232 039	237 475	243 040	248 736		
Kunnallisvero	166 166	171 561	185 176	180 605	182 122	189 043	195 471	200 084	204 806	209 639	214 587	219 651	224 835		
Kiinteistövero	9 376	9 555	12 087	10 771	11 309	11 592	11 835	12 084	12 410	12 745	13 089	13 443	13 806		
Yhteisövero	7 631	8 613	9 189	9 215	10 910	9 688	9 262	9 281	9 373	9 655	9 799	9 946	10 096		
Valtionsuudet	30 117	32 294	36 895	51 503	41 207	39 053	39 281	39 511	39 742	39 974	40 207	40 442	40 677		
Verorahoitus yhteensä	213 290	222 022	243 346	252 094	245 549	249 376	255 849	260 959	266 331	272 013	277 683	283 482	289 413		
Rahoituserät, netto	900	1 320	910	937	1 180	1 216	1 154	1 262	1 246	1 117	943	924	909		
Vuosikate	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	22 076	44 577	24 571	22 543	21 507	20 247	19 100	17 915		
Poistot ja arvonalentumiset	-18 854	-18 033	-20 561	-21 288	-21 134	-23 040	-26 516	-27 847	-27 486	-29 269	-30 629	-31 372	-31 835		
Tilikauden tulos	-12 107	-15 751	6 833	7 152	1 457	-964	18 061	-3 276	-4 943	-7 762	-10 382	-12 272	-13 920		
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13		
Ylijäämä/alijäämä (tasapainotettu)	-12 094	-15 738	6 846	7 165	1 470	-951	18 074	-3 263	-4 930	-7 749	-10 369	-12 259	-13 907		
RAHOITUSLASKELMA															
Kunta + liikelaitokset (1 000€)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Vuosikate	20 683	20 511	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	22 076	44 577	24 571	22 543	21 507	20 247	19 100	17 915
Tulorahoituksen korjauserät	-1 811	-2 780	-582	-2 393	-2 835	-2 200	-3 540	-3 540	-23 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540
Toiminnan rahavirta	18 872	17 731	6 165	-111	24 559	26 240	19 051	18 536	21 037	21 031	19 003	17 967	16 707	15 560	14 375
Investointimenot	-34 367	-40 625	-29 992	-35 743	-40 846	-38 250	-42 840	-45 276	-29 626	-24 036	-27 901	-26 000	-23 966	-22 000	-38 331
Rah.osuudet investointimenoihin	504	2 950	995	601	1 330	1 330	1 216	1 844	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 703	5 566	2 580	4 335	4 600	4 600	4 600	4 600	24 600	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700
Investointien rahavirta	-30 160	-32 109	-26 417	-30 807	-34 916	-32 320	-37 024	-38 832	-5 026	-20 336	-24 201	-22 300	-20 266	-18 300	-34 631
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 288	-14 378	-20 252	-30 918	-10 357	-6 080	-17 973	-20 296	16 011	695	-5 198	-4 333	-3 559	-2 740	-20 256
Lainakannan muutokset	20 797	21 449	15 436	30 280	10 200	4 200	17 973	20 296	-16 011	-695	5 198	4 333	3 559	2 740	20 256
Lainojen lisäys	21 154	29 160	25 000	41 116	62 700	62 700	38 346	42 466	8 188	21 904	27 727	27 382	27 042	26 578	44 368
Lainojen vähennys	357	7 711	9 564	10 836	52 500	52 500	20 373	22 170	24 200	22 599	23 529	23 049	23 482	23 838	24 112
Lainakanta	132 362	153 811	169 247	199 527	209 727	203 727	221 700	241 997	225 985	225 290	230 488	234 822	238 381	241 122	261 377

KOMMENTTI:

- Skenaario 1 kuvastaa tilannetta, jossa käyttötaloutta sopeutettu NUUKA:n toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja kunnallisverotus säilyisi ennallaan.
- Tulevat vuodet toteutuisivat alijäämäisinä ja alijäämien suuruus kasvaisi vuosittain.
- Investointien sopeutustarve 173 milj. euroa aikavälillä 2021-2029.
- Skenaarion toteutuminen johtaisi kunnan talouden jyrkkään heikentymiseen.

Skenaario 2. NUUKA:n toimenpidesuunnitelma, veron korotus 0,25 %-yksikköä, lainakantaraja 265 milj.

TULOSLASKELMA	PÄIVITETTY SIS. NUUKA- 1/2021 SOPEUTUK.														
	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029		
Kunta + liikelaitokset (1000€)															
Toimintatuotot (kunnan oma tuotanto)	38 513	31 579	30 684	30 684	31 109	31 548	52 975	33 306	33 834	34 054	34 275	34 498	34 722		
Toimintakulut (kunnan oma tuotanto)	-245 956	-126 838	-129 019	-128 774	-127 258	-128 747	-130 671	-132 722	-135 740	-138 862	-142 056	-145 323	-148 666		
Kiint.leas.vuokr. + elinkar. palvl.maks.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300		
Toimintakate (kunnan oma tuotanto)	-207 443	-95 260	-98 335	-98 090	-96 149	-97 199	-77 695	-99 416	-103 206	-106 108	-109 081	-112 125	-115 243		
Toimintakulut (sote ostopalvelut)		-125 800	-118 527	-126 500	-127 989	-131 317	-134 731	-138 234	-141 828	-145 515	-149 299	-153 181	-157 163		
Toimintakate	-207 443	-221 060	-216 862	-224 590	-224 138	-228 516	-212 426	-237 650	-245 034	-251 624	-258 379	-265 306	-272 407		
Verotulot	183 173	189 728	206 452	200 591	204 342	212 716	219 042	223 981	229 181	234 692	240 191	245 820	251 582		
Kunnallisvero	166 166	171 561	185 176	180 605	182 122	191 436	197 945	202 616	207 398	212 293	217 303	222 431	227 681		
Kiinteistövero	9 376	9 555	12 087	10 771	11 309	11 592	11 835	12 084	12 410	12 745	13 089	13 443	13 806		
Yhteisövero	7 631	8 613	9 189	9 215	10 910	9 688	9 262	9 281	9 373	9 655	9 799	9 946	10 096		
Valtionosuudet	30 117	32 294	36 895	51 503	41 207	39 053	39 281	39 511	39 742	39 974	40 207	40 442	40 677		
Verorahoitus yhteensä	213 290	222 022	243 346	252 094	245 549	251 769	258 324	263 492	268 924	274 667	280 399	286 262	292 259		
Rahoituserät, netto	900	1 320	910	937	1 180	1 203	1 142	1 251	1 216	1 089	935	918	907		
Vuosikate	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	24 456	47 040	27 093	25 106	24 132	22 955	21 874	20 760		
Poistot ja arvonalentumiset	-18 854	-18 033	-20 561	-21 288	-21 134	-23 040	-26 516	-27 847	-27 486	-29 269	-30 629	-31 372	-31 835		
Tiilikauden tulos	-12 107	-15 751	6 833	7 152	1 457	1 416	20 524	-754	-2 380	-5 137	-7 674	-9 498	-11 075		
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13		
Ylijäämä/alijäämä (tasapainotettu)	-12 094	-15 738	6 846	7 165	1 470	1 429	20 537	-741	-2 367	-5 124	-7 661	-9 485	-11 062		
RAHOITUSLASKELMA															
Kunta + liikelaitokset (1 000€)															
Vuosikate	20 683	20 511	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	24 456	47 040	27 093	25 106	24 132	22 955	21 874	20 760
Tulorahoituksen korjauserät	-1 811	-2 780	-582	-2 393	-2 835	-2 200	-3 540	-3 540	-23 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540
Toiminnan rahavirta	18 872	17 731	6 165	-111	24 559	26 240	19 051	20 916	23 500	23 553	21 566	20 592	19 415	18 334	17 220
Investointimenot	-34 367	-40 625	-29 992	-35 743	-40 846	-38 250	-45 114	-47 550	-31 900	-30 000	-30 175	-25 000	-26 240	-24 000	-40 605
Rah.osuudet investointimenoihin	504	2 950	995	601	1 330	1 330	1 216	1 844	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 703	5 566	2 580	4 335	4 600	4 600	4 600	4 600	24 600	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700
Investointien rahavirta	-30 160	-32 109	-26 417	-30 807	-34 916	-32 320	-39 298	-41 106	-7 300	-26 300	-26 475	-21 300	-22 540	-20 300	-36 905
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 288	-14 378	-20 252	-30 918	-10 357	-6 080	-20 247	-20 190	16 200	-2 747	-4 909	-708	-3 125	-1 966	-19 685
Lainakannan muutokset	20 797	21 449	15 436	30 280	10 200	4 200	20 247	20 190	-16 200	2 747	4 909	708	3 125	1 966	19 685
Lainojen lisäys	21 154	29 160	25 000	41 116	62 700	62 700	40 620	42 587	8 217	25 544	27 980	24 270	26 758	25 911	43 827
Lainojen vähennys	357	7 711	9 564	10 836	52 500	52 500	20 373	22 397	24 416	22 796	23 071	23 562	23 633	23 945	24 142
Lainakanta	132 362	153 811	169 247	199 527	209 727	203 727	223 974	244 164	227 965	230 712	235 621	236 329	239 455	241 420	261 106

KOMMENTTI:

- Skenaario 2 kuvastaa tilannetta, jossa käyttötaloutta sopeutettu NUUKA:n toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja kunnallisveroihin tehty 0,25 %-yksikön korotus.
- Vuodet kääntyisivät alijäämäisiksi 2024 alkaen.
- Investointien sopeutustarve 153 milj. euroa aikavälillä 2021-2029.
- Skenaarion toteutuminen johtaisi kunnan talouden alijäämien kasvuun 2025 vuodesta lähtien sekä investointitason voimakkaaseen laskemiseen.

Skenaario 3. NUUKA:n toimenpidesuunnitelma, veron korotus 0,5%-yksikköä, lainakantaraja 265 milj. KUNNANJOHTAJAN ESITYS

TULOSLASKELMA	PÄIVITETTY SIS. NUUKA- 1/2021 SOPEUTUK.												
	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kunta + liikelaitokset (1000€)													
Toimintatuotot (kunnan oma tuotanto)	38 513	31 579	30 684	30 684	31 109	31 548	52 975	33 306	33 834	34 054	34 275	34 498	34 722
Toimintakulut (kunnan oma tuotanto)	-245 956	-126 838	-129 019	-128 774	-127 258	-128 747	-130 671	-132 722	-135 740	-138 862	-142 056	-145 323	-148 666
Kiint.leas.vuokr. + elinkar. palvel.maks.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Toimintakate (kunnan oma tuotanto)	-207 443	-95 260	-98 335	-98 090	-96 149	-97 199	-77 695	-99 416	-103 206	-106 108	-109 081	-112 125	-115 243
Toimintakulut (sote ostopalvelut)		-125 800	-118 527	-126 500	-127 989	-131 317	-134 731	-138 234	-141 828	-145 515	-149 299	-153 181	-157 163
Toimintakate	-207 443	-221 060	-216 862	-224 590	-224 138	-228 516	-212 426	-237 650	-245 034	-251 624	-258 379	-265 306	-272 407
Verotulot	183 173	189 728	206 452	200 591	204 342	215 109	221 516	226 513	231 774	237 346	242 908	248 601	254 428
Kunnallisvero	166 166	171 561	185 176	180 605	182 122	193 829	200 419	205 149	209 991	214 946	220 019	225 212	230 527
Kiinteistövero	9 376	9 555	12 087	10 771	11 309	11 592	11 835	12 084	12 410	12 745	13 089	13 443	13 806
Yhteisövero	7 631	8 613	9 189	9 215	10 910	9 688	9 262	9 281	9 373	9 655	9 799	9 946	10 096
Valtionosuudet	30 117	32 294	36 895	51 503	41 207	39 053	39 281	39 511	39 742	39 974	40 207	40 442	40 677
Verorahoitus yhteensä	213 290	222 022	243 346	252 094	245 549	254 162	260 798	266 025	271 516	277 320	283 115	289 042	295 105
Rahoituserät, netto	900	1 320	910	937	1 180	1 190	1 130	1 240	1 209	1 083	919	904	904
Vuosikate	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	26 837	49 502	29 614	27 691	26 780	25 655	24 641	23 602
Poistot ja arvonalentumiset	-18 854	-18 033	-20 561	-21 288	-21 134	-23 040	-26 516	-27 847	-27 486	-29 269	-30 629	-31 372	-31 835
Tilikauden tulos	-12 107	-15 751	6 833	7 152	1 457	3 797	22 986	1 767	205	-2 489	-4 974	-6 731	-8 233
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Ylijäämä/alijäämä (tasapainotettu)	-12 094	-15 738	6 846	7 165	1 470	3 810	22 999	1 780	218	-2 476	-4 961	-6 718	-8 220

RAHOITUSLASKELMA	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Kunta + liikelaitokset (1 000€)															
Vuosikate	20 683	20 511	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	26 837	49 502	29 614	27 691	26 780	25 655	24 641	23 602
Tulorahoituksen korjaukserät	-1 811	-2 780	-582	-2 393	-2 835	-2 200	-3 540	-3 540	-23 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540
Toiminnan rahavirta	18 872	17 731	6 165	-111	24 559	26 240	19 051	23 297	25 962	26 074	24 151	23 240	22 115	21 101	20 062
Investointimenot	-34 367	-40 625	-29 992	-35 743	-40 846	-38 250	-47 414	-49 850	-34 200	-31 800	-32 475	-29 500	-28 540	-24 915	-42 905
Rah.osuudet investointimenoihin	504	2 950	995	601	1 330	1 330	1 216	1 844	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 703	5 566	2 580	4 335	4 600	4 600	4 600	4 600	24 600	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700
Investointien rahavirta	-30 160	-32 109	-26 417	-30 807	-34 916	-32 320	-41 598	-43 400	-9 600	-28 100	-28 775	-25 800	-24 840	-21 215	-39 205
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 288	-14 378	-20 252	-30 918	-10 357	-6 080	-22 547	-20 109	16 362	-2 026	-4 624	-2 560	-2 725	-114	-19 143
Lainakannan muutokset	20 797	21 449	15 436	30 280	10 200	4 200	22 547	20 109	-16 362	2 026	4 624	2 560	2 725	114	19 143
Lainojen lisäys	21 154	29 160	25 000	41 116	62 700	62 700	42 920	42 737	8 277	25 028	27 829	26 227	26 648	24 310	43 350
Lainojen vähennys	357	7 711	9 564	10 836	52 500	52 500	20 373	22 627	24 638	23 002	23 205	23 667	23 923	24 196	24 207
Lainakanta	132 362	153 811	169 247	199 527	209 727	203 727	226 274	246 384	230 022	232 048	236 672	239 232	241 958	242 072	261 215

KOMMENTTI:

- Skenaario 3 kuvastaa tilannetta, jossa käyttötaloutta sopeutettu NUUKA:n toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja kunnallisveroihin tehty 0,5 %-yksikön korotus.
- Vuodet kääntyisivät alijäämäisiksi 2026 alkaen.
- Investointien sopeutustarve 132 milj. euroa aikavälillä 2021-2029. Skenaariosta laadittu sopeutettu investointiohjelma.
- Skenaarion toteutuminen johtaisi kunnan talouden alijäämien kasvuun 2026 vuodesta lähtien. Tämä edellyttäisi talouden sopeutustoimien uudelleentarkastelua kuluvan vuosikymmenen puolivälissä.

Skenaario 4. NUUKA:n toimenpidesuunnitelma, veron korotus 0,75%-yksikköä, lainakantaraja 265 milj.

TULOSLASKELMA	PÄIVITETTY SIS. NUUKA- 1/2021 SOPEUTUK.												
	Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot (kunnan oma tuotanto)	38 513	31 579	30 684	30 684	31 109	31 548	52 975	33 306	33 834	34 054	34 275	34 498	34 722
Toimintakulut (kunnan oma tuotanto)	-245 956	-126 838	-129 019	-128 774	-127 258	-128 747	-130 671	-132 722	-135 740	-138 862	-142 056	-145 323	-148 666
Kiint.leas.vuokr. + elinkar. palvel.maks.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Toimintakate (kunnan oma tuotanto)	-207 443	-95 260	-98 335	-98 090	-96 149	-97 199	-77 695	-99 416	-103 206	-106 108	-109 081	-112 125	-115 243
Toimintakulut (sote ostopalvelut)		-125 800	-118 527	-126 500	-127 989	-131 317	-134 731	-138 234	-141 828	-145 515	-149 299	-153 181	-157 163
Toimintakate	-207 443	-221 060	-216 862	-224 590	-224 138	-228 516	-212 426	-237 650	-245 034	-251 624	-258 379	-265 306	-272 407
Verotulot	183 173	189 728	206 452	200 591	204 342	217 502	223 991	229 046	234 366	240 000	245 624	251 381	257 274
Kunnallisvero	166 166	171 561	185 176	180 605	182 122	196 222	202 893	207 682	212 583	217 600	222 735	227 992	233 373
Kiinteistövero	9 376	9 555	12 087	10 771	11 309	11 592	11 835	12 084	12 410	12 745	13 089	13 443	13 806
Yhteisövero	7 631	8 613	9 189	9 215	10 910	9 688	9 262	9 281	9 373	9 655	9 799	9 946	10 096
Valtionosuudet	30 117	32 294	36 895	51 503	41 207	39 053	39 281	39 511	39 742	39 974	40 207	40 442	40 677
Verorahoitus yhteensä	213 290	222 022	243 346	252 094	245 549	256 555	263 272	268 557	274 109	279 974	285 831	291 823	297 951
Rahoituserät, netto	900	1 320	910	937	1 180	1 178	1 117	1 228	1 204	1 081	920	908	900
Vuosikate	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	29 217	51 963	32 135	30 279	29 431	28 372	27 425	26 444
Poistot ja arvonalentumiset	-18 854	-18 033	-20 561	-21 288	-21 134	-23 040	-26 516	-27 847	-27 486	-29 269	-30 629	-31 372	-31 835
Tilikauden tulos	-12 107	-15 751	6 833	7 152	1 457	6 177	25 447	4 288	2 793	162	-2 257	-3 947	-5 391
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Ylijäämä/alijäämä (tasapainotettu)	-12 094	-15 738	6 846	7 165	1 470	6 190	25 460	4 301	2 806	175	-2 244	-3 934	-5 378

RAHOITUSLASKELMA															
Kunta + liikelaitokset (1 000€)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Vuosikate	20 683	20 511	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	29 217	51 963	32 135	30 279	29 431	28 372	27 425	26 444
Tulorahoituksen korjaukserät	-1 811	-2 780	-582	-2 393	-2 835	-2 200	-3 540	-3 540	-23 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540
Toiminnan rahavirta	18 872	17 731	6 165	-111	24 559	26 240	19 051	25 677	28 423	28 595	26 739	25 891	24 832	23 885	22 904
Investointimenot	-34 367	-40 625	-29 992	-35 743	-40 846	-38 250	-49 751	-52 187	-36 537	-33 000	-34 712	-31 500	-30 777	-29 000	-45 142
Rah.osuudet investointimenoihin	504	2 950	995	601	1 330	1 330	1 216	1 844	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 703	5 566	2 580	4 335	4 600	4 600	4 600	4 600	24 600	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700
Investointien rahavirta	-30 160	-32 109	-26 417	-30 807	-34 916	-32 320	-43 935	-45 743	-11 937	-29 300	-31 012	-27 800	-27 077	-25 300	-41 442
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 288	-14 378	-20 252	-30 918	-10 357	-6 080	-24 884	-20 066	16 486	-705	-4 273	-1 909	-2 245	-1 415	-18 538
Lainakannan muutokset	20 797	21 449	15 436	30 280	10 200	4 200	24 884	20 066	-16 486	705	4 273	1 909	2 245	1 415	18 538
Lainojen lisäys	21 154	29 160	25 000	41 116	62 700	62 700	45 257	42 927	8 381	23 924	27 563	25 626	26 153	25 548	42 812
Lainojen vähennys	357	7 711	9 564	10 836	52 500	52 500	20 373	22 861	24 868	23 219	23 290	23 717	23 908	24 132	24 274
Lainakanta	132 362	153 811	169 247	199 527	209 727	203 727	228 611	248 678	232 191	232 896	237 170	239 079	241 324	242 739	261 277

KOMMENTTI:

- Skenaario 4 kuvastaa tilannetta, jossa käyttötaloutta sopeutettu NUUKA:n toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja kunnallisveroihin tehty 0,75 %-yksikön korotus.
- Vuodet kääntyisivät alijäämäisiksi 2026 alkaen.
- Investointien sopeutustarve 111 milj. euroa aikavälillä 2021-2029.
- Skenaarion toteutuminen johtaisi kunnan talouden alijäämien kasvuun 2027 vuodesta lähtien. Tämä edellyttäisi talouden sopeutustoimien uudelleentarkastelua kuluvan vuosikymmenen puolivälissä.

Skenaario 5. NUUKA:n toimenpidesuunnitelma, veron korotus 1,0%-yksikköä, lainakantaraja 265 milj.

TULOSLASKELMA	PÄIVITETTY SIS. NUUKA- 1/2021 SOPEUTUK.												
	Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot (kunnan oma tuotanto)	38 513	31 579	30 684	30 684	31 109	31 548	52 975	33 306	33 834	34 054	34 275	34 498	34 722
Toimintakulut (kunnan oma tuotanto)	-245 956	-126 838	-129 019	-128 774	-127 258	-128 747	-130 671	-132 722	-135 740	-138 862	-142 056	-145 323	-148 666
Kiint.leas.vuokr. + elinkar. palvel.maks.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Toimintakate (kunnan oma tuotanto)	-207 443	-95 260	-98 335	-98 090	-96 149	-97 199	-77 695	-99 416	-103 206	-106 108	-109 081	-112 125	-115 243
Toimintakulut (sote ostopalvelut)		-125 800	-118 527	-126 500	-127 989	-131 317	-134 731	-138 234	-141 828	-145 515	-149 299	-153 181	-157 163
Toimintakate	-207 443	-221 060	-216 862	-224 590	-224 138	-228 516	-212 426	-237 650	-245 034	-251 624	-258 379	-265 306	-272 407
Verotulot	183 173	189 728	206 452	200 591	204 342	219 895	226 465	231 579	236 959	242 653	248 340	254 161	260 120
Kunnallisvero	166 166	171 561	185 176	180 605	182 122	198 615	205 368	210 214	215 176	220 254	225 452	230 772	236 219
Kiinteistövero	9 376	9 555	12 087	10 771	11 309	11 592	11 835	12 084	12 410	12 745	13 089	13 443	13 806
Yhteisövero	7 631	8 613	9 189	9 215	10 910	9 688	9 262	9 281	9 373	9 655	9 799	9 946	10 096
Valtionosuudet	30 117	32 294	36 895	51 503	41 207	39 053	39 281	39 511	39 742	39 974	40 207	40 442	40 677
Verorahoitus yhteensä	213 290	222 022	243 346	252 094	245 549	258 948	265 746	271 090	276 701	282 628	288 548	294 603	300 797
Rahoituserät, netto	900	1 320	910	937	1 180	1 165	1 106	1 218	1 191	1 069	915	905	896
Vuosikate	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	31 597	54 426	34 657	32 858	32 073	31 083	30 203	29 287
Poistot ja arvonalentumiset	-18 854	-18 033	-20 561	-21 288	-21 134	-23 040	-26 516	-27 847	-27 486	-29 269	-30 629	-31 372	-31 835
Tiilikauden tulos	-12 107	-15 751	6 833	7 152	1 457	8 557	27 910	6 810	5 372	2 804	454	-1 169	-2 548
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Ylijäämä/alijäämä (tasapainotettu)	-12 094	-15 738	6 846	7 165	1 470	8 570	27 923	6 823	5 385	2 817	467	-1 156	-2 535

RAHOITUSLASKELMA															
Kunta + liikelaitokset (1 000€)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Vuosikate	20 683	20 511	6 747	2 282	27 394	28 440	22 591	31 597	54 426	34 657	32 858	32 073	31 083	30 203	29 287
Tulorahoituksen korjaukserät	-1 811	-2 780	-582	-2 393	-2 835	-2 200	-3 540	-3 540	-23 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540	-3 540
Toiminnan rahavirta	18 872	17 731	6 165	-111	24 559	26 240	19 051	28 057	30 886	31 117	29 318	28 533	27 543	26 663	25 747
Investointimenot	-34 367	-40 625	-29 992	-35 743	-40 846	-38 250	-51 981	-54 417	-38 767	-36 000	-37 042	-33 000	-33 007	-32 000	-47 372
Rah.osuudet investointimenoihin	504	2 950	995	601	1 330	1 330	1 216	1 844	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 703	5 566	2 580	4 335	4 600	4 600	4 600	4 600	24 600	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700	3 700
Investointien rahavirta	-30 160	-32 109	-26 417	-30 807	-34 916	-32 320	-46 165	-47 973	-14 167	-32 300	-33 342	-29 300	-29 307	-28 300	-43 672
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 288	-14 378	-20 252	-30 918	-10 357	-6 080	-27 114	-19 916	16 719	-1 183	-4 024	-767	-1 764	-1 637	-17 925
Lainakannan muutokset	20 797	21 449	15 436	30 280	10 200	4 200	27 114	19 916	-16 719	1 183	4 024	767	1 764	1 637	17 925
Lainojen lisäys	21 154	29 160	25 000	41 116	62 700	62 700	47 487	43 000	8 356	24 586	27 546	24 691	25 765	25 815	42 267
Lainojen vähennys	357	7 711	9 564	10 836	52 500	52 500	20 373	23 084	25 076	23 404	23 522	23 924	24 001	24 177	24 341
Lainakanta	132 362	153 811	169 247	199 527	209 727	203 727	230 841	250 757	234 038	235 220	239 244	240 011	241 775	243 412	261 338

KOMMENTTI:

- Skenaario 5 kuvastaa tilannetta, jossa käyttötaloutta sopeutettu NUUKA:n toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja kunnallisveroihin tehty 1,0 %-yksikön korotus.
- Vuodet kääntyisivät alijäämäisiksi 2027 alkaen.
- Investointien sopeutustarve 90 milj. euroa aikavälillä 2021-2029.
- Skenaarion toteutuminen johtaisi kunnan talouden alijäämien kasvuun 2028 vuodesta lähtien. Tämä edellyttäisi talouden sopeutustoimien uudelleentarkastelua kuluvan vuosikymmenen puolivälin jälkeen.

Yhteenveto skenaarioista 1/2

Skenaario	Käyttötalouden vaikutukset	Investointitalouden vaikutukset	Veroratkaisun vaikutukset
Skenaario 1	NUUKA:n toimenpide-suunnitelman vaikutukset huomioitu kaikissa skenaarioissa.	Bruttoinvestoinnit yhteensä 2021-2029 280 milj. euroa, sopeutustarve 173 milj. euroa.	Kunnallisveroprosentti 19,75 -> ei muutosta veroihin.
Skenaario 2	2021-2022 = -1,7 milj. e 2022-2023 = -22,3 milj. e	Bruttoinvestoinnit yhteensä 2021-2029 301 milj. euroa, sopeutustarve 153 milj. euroa.	Kunnallisveroprosentti 20,00 -> verotulojen lisäys 2022-2029 21 milj. euroa.
Skenaario 3	2023-2024 = +19,0 milj. e 2024-2025 = -0,035 milj. e	Bruttoinvestoinnit yhteensä 2021-2029 322 milj. euroa, sopeutustarve 132 milj. euroa.	Kunnallisveroprosentti 20,25 -> verotulojen lisäys 2022-2029 42 milj. euroa.
Skenaario 4		Bruttoinvestoinnit yhteensä 2021-2029 343 milj. euroa, sopeutustarve 111 milj. euroa.	Kunnallisveroprosentti 20,50 -> verotulojen lisäys 2022-2029 63 milj. euroa.
Skenaario 5		Bruttoinvestoinnit yhteensä 2021-2029 364 milj. euroa, sopeutustarve 90 milj. euroa.	Kunnallisveroprosentti 20,75 -> verotulojen lisäys 2022-2029 84 milj. euroa.

Yhteenveto skenaarioista 2/2

- **Skenaarioissa 1-5** huomioitu NUUKA:n toimenpidesuunnitelman mukaiset käyttötalouden sopeutukset.
- **Skenaariot 0 ja 1** ovat talouden näkökulmasta kestäättömiä. Tulevat tilikaudet olisivat voimakkaasti alijäämäisiä, velkaantuminen olisi skenaariossa 0 rajua ja skenaariossa 1 investointien sopeutustarve niin suuri, että kunta joutuisi luopumaan elinvoiman ja tulonlisäysten kannalta kriittisistä investointihankkeista.
- **Skenaariossa 2** kunnan talous korjautuisi veroratkaisun myötä jonkin verran, mutta edelleen tulevat vuodet näyttäytyisivät alijäämäisinä. Myös investointien sopeutustarve olisi suuri ja edellyttäisi kriittisten investointien karsimista tulevina vuosina.
- **Skenaariossa 3** kunnan talous näyttäytyisi tasapainoisena kuluvan vuosikymmenen puolivälin saakka, jonka jälkeen tilikaudet kääntyisivät alijäämäisiksi. Investointien sopeutustarve olisi suuri, mutta kunnan elinvoiman kannalta kriittisimmät investoinnit pystyttäisiin toteuttamaan.
- **Skenaarioissa 4 ja 5** kunnan talous näyttäytyisi tasapainoisena 2027 vuoteen saakka ja investointien sopeuttamistarve muihin skenaarioihin nähden olisi huomattavasti pienempi. Skenaariot mahdollistaisivat kunnan elinvoiman kannalta tärkeiden investointien toteuttamisen.

Yleistä talouden skenaarioista

- Kunnan talouden saattaminen tasapainoon järkevällä tavalla edellyttää käyttötalouden sopeuttamista, investointien sopeuttamista sekä myös veroratkaisua. Tasapainon tavoittelu yksin käyttötalouden tai veroratkaisun kautta edellyttäisi radikaaleja toimia.
- Nyt laskettuihin skenaarioihin 1-5 sisältyy NUUKA:n toimenpidesuunnitelman toimenpiteet kokonaisuudessaan. Jos toimenpiteitä karsitaan, vaikuttaa se suoraan alijäämien kasvuun sekä velkaantumiseen. Jos lainakantamaksimista pidetään kiinni ja käyttötalouden sopeutuksia karsitaan, tarkoittaa se paineen kasvua investointien sopeuttamiselle tai tulorahoituksen kasvattamiselle verojen kautta.
- Mittavista käyttötalouden ja investointitalouden sopeutuksista huolimatta joudumme hyväksymään myös korkeamman velkaantumisen suhteessa aikaisempaan tavoitteiseen. Riskien laskemiseksi lainasalkun suojausaste tarkoituksenmukaista säilyttää 70% tasolla. Lainakantaennuste 2029 pohjaesityksessä noin 265 milj. euroa.

Nurmijärvi

NUUKA-ohjelmaan esitettävät päivitykset

Esitettävät muutokset NUUKA-ohjelman periaatelinjauksiin 1/2

- **Varhaiskasvatuksen uusinvestointitarpeiden korvaaminen yksityisin päiväkotinvestoinnein:** Kunta pyrkii investointien minimoimiseksi korvaamaan varhaiskasvatuksen uusinvestoinnit palvelusetelijärjestelmän laajentamisella. Tapauskohtaisesti arvioitavaksi tulee perustettavien yksiköiden alueen markkinoiden toimivuus sekä palvelusetelijärjestelmän laajentamisen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset kunnalle ja palvelunkäyttäjille. Lähtökohtaisesti palvelusetelijärjestelmän laajentaminen keskittyy kasvualueille, mutta myös muiden alueiden osalta arvioidaan säännöllisesti järjestelmän käytön laajentamisen mahdollisuudet. Alueiden markkinahoukuttelevuuden edistämiseksi kysymykseen voi tulla laajempi varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisen tarkastelu mm. isompien kokonaisuuksien paketointi palvelukäyttäjävolyymien kasvattamiseksi.
- **Harkinnanvaraisten palveluiden tarkistaminen –linjauksen täydentäminen (vihreällä täydennys):** Tämän perusteella tarkastelu on syytä ulottaa esimerkiksi yhteisöille myönnettäviin avustuksiin (esim. Rajamäen uimahallin seniorikorttiavustus, yksityistieavustukset, toimintatukiaavustukset) tai laista nousevien palvelujen omaehtoiseen lisäresursointiin (yksityishoidon tuen kuntalisä, kotihoidontuen kuntalisä, kesäkuun asiakasmaksuista vapauttaminen varhaiskasvatuksessa, varhaiskasvatuksen kerhotoiminta, A2-kielen opetuksen järjestäminen perusopetuksessa, painotettu opetus, harrastustoiminta kouluissa, oppilaskuljetusten myöntämisperiaatteet).

Esitettävät muutokset NUUKA-ohjelman periaatelinjauksiin 2/2

- **Omaisuuuden myynti, hankinta ja kiinteistöjen jalostus –periaatelinjauksen** sisällön päivittäminen vastaamaan toimitilaohjelmassa esitettyjä linjauksia ja toimenpiteitä.
- **Palveluverkon kehittäminen –periaatelinjauksen** sisällön päivittäminen vastaamaan valtuuston maaliskuussa tekemää päätöstä palveluverkon kehittämisen tavoitteista.
- **Maapolitiikka ja kaavoitus periaatelinjauksen** sisällön päivittäminen vastaamaan siirtymistä Maankäytön toteuttamisohjelmasta Maankäytön tavoiteohjelmaan.
- **Henkilöstölinjaukset –periaatelinjauksen** sisällön täsmentäminen erityisesti palvelutuotannon tehostamistilanteissa. Lisätty seuraava kappale: Toimintaa tehostavia tehtävämuutoksia ja toiminnan uudelleenjärjestelyjä tehdään työnantajan direktio-oikeuden puitteissa ja hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin. Toiminnan uudelleenjärjestelyjen vuoksi henkilöstöä voidaan myös joutua vähentämään, mikäli korvaavia tehtäviä ei ole löydettävissä. Lisäksi lomautukset nostettu lyhyen tähtäimen säästökeinoksi vaikka lomautuksia ei sinänsä suositella tehtäväksi palvelutuotannon järjestämisen häiriövaikutuksista johtuen.

Esitettävät muutokset NUUKA-ohjelman prosessitavoitteisiin

- **Rullaava palveluverkkosuunnitelma –prosessitavoitteen yhdistäminen Tuotepohjainen toiminnan ohjausmalli –prosessitavoitteen kanssa ja yhdistelmätavoitteen nimen muuttaminen muotoon: Kunnan palvelutuotannon ohjausmallin kehittäminen.** Samalla poistetaan palveluverkkosuunnitelman laadinta –prosessitavoite.
- **Toimitilojen salkutus –prosessitavoitteen muuttaminen muotoon Toimitilahallinto.** Toimitilojen salkutus on toteutettu osana joulukuussa 2020 päivitettävää toimitilaohjelmaa. Toimitilahallinto –prosessitavoitteessa huomio kohdistuu toimitilojen aktiivisen arvioinnin ja omistamisen kehittämiseen asetun toimitilaohjelman puitteissa.
- **Investointien suunnittelusapluuna –prosessitavoitteen muuttaminen muotoon Investointien hallinta.** Tavoitteessa kuvattu keinot kunnan investointien suunnittelun jäntevöittämiseksi.
- **Konsernitoimintojen kehittäminen –prosessitavoitteeseen** lisätään konserniomistusten myynnin/muiden uudelleenorganisointi mahdollisuuksien selvittäminen omistamisen tehostamiseksi.

Muut esitettävät muutokset NUUKA-ohjelmaan

- Investointien sopeuttaminen järkevästi edellyttävää, että sopeutukset toteutetaan riittävän pitkällä aikavälillä. Tämän perusteella NUUKA-ohjelman voimassaoloajan esitetään ulottuvan vuoteen 2029 saakka.
- Lainakannan enimmäismäärä vuonna 2029 esitetään asetettavan 265 milj. euroon (noin 5500-5600 euroa/asukas).

